

Lausuntopyyntö valtion väyläverkon investointiohjelmasta vuosille 2022-2029

Khall 14.09.2021 § 406

(Lisätietoja: Kunnanjohtaja Antti Jämsén, puh. 040 745 9830)

Väylävirasto pyytää lausuntoja luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2022-2029.

Väylävirasto laatii vuosittain valtion väyläverkon 8-vuotisen investointiohjelman osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman, Liikenne 12 –suunnitelman, toimeenpanoa. Vuosien 2022-2029 investointiohjelma on Väyläviraston tietoon perustuva ehdotus rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista.

Investointiohjelmaa hyödynnetään mm. talousarvioesityksen valmistelussa. Investointiohjelma sisältää isoja kehittämishankkeita, isoja peruskorjaushankkeita ja hankekokonaisuuksia sekä pienempiä parantamishankkeita. Jo päätetyt kehittämishankkeet sekä osa perusväylänpidon toimenpiteistä eivät sisälly investointiohjelmaan.

Lausuntokierroksella saatu palaute käydään läpi, ja huomioidaan kokonaisuus vaikuttavuuden kautta valtion väyläverkon investointiohjelman viimeistelyssä sekä seuraavan investointiohjelman valmistelussa. Väylävirasto pyytää tarkastelemaan investointiohjelman luonnosta seuraavassa esitettyjen kysymysten kautta.

Tavoitteet

Väylävirasto pyytää jatkotyön pohjaksi lausuntoja erityisesti seuraavista asioista:

1. Onko investointiohjelmassa kuvattu ymmärrettävästi sen valmisteluperiaatteet?
2. Investointiohjelman laatimista ovat ohjanneet Liikenne 12 –suunnitelman lähtökohdat, tavoitteet, strategiset linjaukset ja toimenpiteet. Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin? Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?
3. Onko mielestänne ohjelmaa mahdollista muuttaa Liikenne 12 –suunnitelman talousraamin puitteissa siten, että valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet toteutuisivat paremmin ja kokonaisvaikutusten arvioinnin mukaan tulos olisi parempi? Miten muuttaisitte ohjelmaa ja miten perustelette paremmat vaikutukset?
4. Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seurantaa? Saako Väylävirasto riittävästi ja oikea-ai-

kaisesti tietoa väyläverkon kunnossapito- ja kehittämistarpeista mm. alueellisen liikennejärjestelmätyn, väylien suunnittelun ja asiakkuusyhteistyön avulla?

5. Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmaa?

Valtion väyläverkon investointiohjelma_2022_2029_Lausuntopyyntö_02072021.pdf -

Valtion väyläverkon investointiohjelma_2022_2029_Luonnos_02072021_Yhteenveto.pdf -

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 15.9.2021 lausuntopalvelun kautta, www.lausuntopalvelu.fi.

Kunnanjohtaja on valmistellut lausunnon kunnanhallituksessa 31.8. käytyyn keskusteluun pohjautuen ja toimittanut sen Väylävirastolle lausuntopalvelun kautta 7.9. www.lausuntopalvelu.fi.

Kunnan lausunnossa todetaan Väyläviraston edellä esityslistalla pyytämiin kohtiin 1-5 seuraavaa:

1. Kyllä

2. Liikenneverkon strateginen tilannekuva on yksi tärkeä lähtökohta investointiohjelmalle. Siinä ei kuitenkaan huomioida Lappia ja sen huonokuntoisia sorateita, mikä aiheuttaa liikenneturvallisuus-, sairaankuljetus- ja kalustoriskejä kuntalaisille, matkailuelinkeinolle, teollisuudelle ja puuhuollolle.

Kittilän kunta edellyttää, että alueella olevien valtion tiestöön kuuluvien sorateiden hoitoon ja ylläpitoon kiinnitetään tarpeeksi huomiota etenkin kelirikkoaikoina.

Kittilässä on sorateita noin 240 ja päällystettyjä teitä 480 km. Perustienpidon vuosikustannus on sorateilla Kittilässä noin 450 000–600 000 ja päällystetyille teillä noin 950 000–1 200 000 €.

Investointiohjelmassa ei myöskään huomioida riittävästi pohjoismaista liikennejärjestelmää, globaalia ulottuvuutta eikä megatrendejä, kuten Ruotsissa, jossa voidaan saada pelkästään Pohjois- ja Keski-Ruotsin junayhteyksien kehittämiseen 6,86 Mrd€. Siitä EU voi rahoittaa 30-50 prosenttia.

Suomi on menettämässä Lapin ja pohjoisen osalta painoarvoa Ruotsille, mikä ilmenee Euroopan komission puheenjohtajan Ursula von der Leyen seuraavassa kommentissa: ”Teollisuuden tulevaisuudesta puhuttaessa: Katso vain pohjoiseen, esimerkiksi Ruotsiin.”

Poliittisessa keskustelussa, strategisissa liikennevalinnoissa ja tavoitteissa Lappi ei tule esiin toisin kuin naapurimaassa, jossa viestinnässä painotetaan pohjoisen mahdollisuuksia.

Ruotsin valtiovarainministeri Magdalena Andersson (sd): ”On melkein vaikeata käsittää, kuinka suurta se on. Nyt on tarkoitus investoida 1 000 miljardia (98 Mrd€) Gävlen pohjoispuolelle.”

Ruotsin työministeri Eva Nordmark (sd): ”Selkokielellä: Kaikkien on mentävä pohjoiseen.”

3. Kevyen liikenteen, matkailun, yritysten toimintaedellytysten ja liikenneturvallisuuden edistämiseksi on oleellista Kittilän kirkonkylän kohdalla Kantatien 79 peruskorjaus ja kevyenliikenteen väylän rakentaminen. Asemakaavan valmistuttua on kevyenliikenteen väylää jatkettava kirkonkylästä Pakattiin, jossa asuu 80 kouluikäistä lasta. Toivottavaa on, että hankkeeseen haetaan rahoitusta Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR).

Tepaston tie Kittilässä on erittäin huonossa kunnossa, mikä aiheuttaa liikenneturvallisuus-, sairaankuljetus- ja kalustoriskejä kuntalaisille, matkailuelinkeinolle, teollisuudelle ja puuhuollolle. Tieyhteydellä Nordkapp, Alta, Hetta, Tepasto, Rovaniemi ja Helsinki on Kittilässä tien ainut heikkokuntoinen soratieosuus, joka toimii tulppana pohjoismaisessa liikennejärjestelmässä ja heikentää oleellisesti liikenneturvallisuutta ja matkailun kehittämisedellytyksiä.

Kittilän kunta edellyttää, että Tepaston tien parantamiseksi laaditaan tarvittavat suunnitelmat ja että se kunnostetaan mahdollisimman pian. Valtion tiestöön kuuluvien sorateiden hoitoon ja ylläpitoon on kiinnitettävä tarpeeksi huomiota etenkin kelirikkoaikoina ja mahdollistettava tarvittava rahoitus. Nyt se on liian alhainen.

Hiilineutraalin ja älykkään liikennejärjestelmän aikaansaamiseksi on huomioitava lentoliikenteen kustannustehokkaampi ja ympäristöystävällisempi käyttö esimerkiksi lentorahdin toimintaedellytyksiä kehittämällä siten, että Kittilän lentoasemalta voidaan kuljettaa lentorahtia, kuten Norjan lohta sen sijaan, että sitä kuljetetaan tiekuljetuksina Helsinki-Vantaalle. Niin ikään on perusteltua hakea suunnitteluun EU-rahoitusta raideliikenteen sähköistämiseksi Kolariin ja sieltä Kittilän lentoasemalle ja Leville.

4. Seurannassa on paikallaan hyödyntää digitalisaatiota ja tiekamerajärjestelmää esimerkiksi Lapin sorateiden osalta siten, että se palvelee paremmin tienkäyttäjiä ja tiestön kehittämisestä kiinnostuneita.

5. Investointiohjelmassa on huomioitava paremmin Lapin liikennetarpeet ja alueen kasvun mahdollisuudet

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus merkitsee toimitetun lausunnon tiedoksi.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Tauko pidettiin klo 13.20-13.45.

Kunnanvaltuuston 1. varapuheenjohtaja Pirjo Junttila-Vitikka poistui kokouksesta tauon aikana.
